
Regulamin

Palestra 22/2(242), 79-88

1978

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

B. REGULAMIN

aplikacji adwokackiej i egzaminu adwokackiego, uchwalony na podstawie art. 55 ust. 1 pkt 6 ustawy o ustroju adwokatury z dnia 19 grudnia 1963 r. (Dz. U. Nr 57, poz. 309) przez Naczelną Radę Adwokacką w dniu 22 października 1977 r. i zatwierdzony przez Ministra Sprawiedliwości decyzją z dnia 13 stycznia 1978 r.

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

Celem aplikacji adwokackiej jest przygotowanie aplikantów adwokackich do należytego, zgodnego z założeniami ustawy o ustroju adwokatury wykonywania zawodu.

§ 2

Aplikacja adwokacka polega w szczególności na:

- a) opanowaniu zasad etyki i godności zawodu adwokata oraz wdrożeniu się do ich przestrzegania,
- b) praktycznym zaznajamianiu się z zasadami wykonywania zawodu adwokackiego i ze wszystkimi czynnościami wchodzącymi w jego zakres,
- c) wykonywaniu zleconych przez patrona lub — w porozumieniu z nim — przez kierownika zespołu zajęć i ćwiczeń praktycznych,
- d) obowiązkowym uczestniczeniu w zajęciach szkoleniowych organizowanych przez radę adwokacką,
- e) zapoznaniu się z pracą administracyjną i organizacyjną zespołu adwokackiego.

§ 3

Do czasu aplikacji adwokackiej nie zalicza się okresu, w którym aplikant adwokacki bez usprawiedliwienia faktycznie nie wykonywał ciężących na nim obowiązków.

Okres usprawiedliwionego niewykonywania obowiązków przekraczający jednorazowo jeden miesiąc nie podlega zaliczeniu do ustawowego okresu aplikacji. Jedyne w wyjątkowych wypadkach rada adwokacka może zaliczyć dłuższy niż miesiąc, lecz nie przekraczający 3 miesięcy okres usprawiedliwionego niewykonywania przez aplikanta obowiązków.

§ 4

Dziekan rady adwokackiej może przenieść aplikanta adwokackiego do innego zespołu po uprzednim zasięgnięciu opinii patrona oraz po wysłuchaniu aplikanta adwokackiego.

§ 5

Kierownik zespołu zawiadamia radę o podjęciu przez aplikanta czynności w zespole oraz o przerwach w wykonywaniu tych czynności.

§ 6

Rażące lub uporczywe naruszanie przez aplikanta adwokackiego obowiązków stanowi brak rękojmi wykonywania zawodu adwokata.

§ 7

Koszty szkolenia aplikantów adwokackich pokrywa się z Centralnego Funduszu Szkolenia Aplikantów Adwokackich.

§ 8

Przebieg aplikacji adwokackiej (egzamin, kolokwium, konkursy, nagrody, wyróżnienia, odznaczenia, upomnienia, kary itp.) znajduje swe odzwierciedlenie w indeksie aplikanta adwokackiego, stanowiącym załącznik do instrukcji aplikacji adwokackiej i egzaminu adwokackiego.

II. PRACA I SZKOLENIE APLIKANTÓW W ZESPOŁACH ADWOKACKICH

§ 9

Aplikant odbywa aplikację kolejno pod kierunkiem dwóch patronów o odmiennych specjalnościach, przy czym w szczególnych okolicznościach dziekan rady może wyznaczyć patrona na okres trzech lat.

§ 10

Patronem może być adwokat, który wykonuje zawód w zespole adwokackim nie krócej niż 5 lat i który nie był karany dyscyplinarnie karą nagany lub karą surowszą (art. 94 i 95 u. o u.a.). Patrona wyznacza lub zmienia dziekan rady adwokackiej po zasięgnięciu opinii kierownika zespołu adwokackiego.

§ 11

W okresie aplikacji aplikant obowiązany jest:

- 1) opracowywać — na zlecenie patrona — pisma i wnioski oraz korespondencję w prowadzonych przez patrona sprawach. Aplikant powinien przynajmniej raz w miesiącu opracować przydzielony przez patrona temat szkoleniowy w formie pisma procesowego, np. pozw, wniosek, rewizję, zażalenie, opinię prawną lub projekt umowy;
- 2) przeglądać i badać w sądach i urzędach akta w sprawach prowadzonych przez patrona;
- 3) asystować w miarę możliwości przy przyjmowaniu klientów przez patrona i występować łącznie z nim przed sądami;
- 4) zastępować w sprawie, z mocy udzielonego mu w tym celu upoważnienia, adwokata.

§ 12

1. Aplikant adwokacki może występować w sprawach wyłącznie na podstawie upoważnienia patrona. Może również — za jego zgodą — zastępować innych adwokatów. W tym wypadku jednak stosuje się odpowiednio przepis art. 21 ust. 4 u. o u.a.
2. Udzielając aplikantowi upoważnienia do zastępstwa w sprawie, adwokat, którego aplikant ma zastępować, obowiązany jest omówić z nim dokładnie sprawę i wiążące się z nią zagadnienia prawne oraz wnioski, jakie aplikant ma zgłosić na rozprawie.

§ 13

Upoważnienie do zastępstwa w sprawie nie uprawnia aplikanta adwokackiego do podpisywania w imieniu zastępowanego adwokata pism procesowych. Aplikant adwokacki może jednak po uzgodnieniu z patronem złożyć w imieniu zastępowanego adwokata wnioski o sporządzenie uzasadnienia wyroku, wnioski o uzupełnienie lub sprostowanie protokołu oraz załącznik do protokołu rozprawy.

§ 14

Aplikant adwokacki obowiązany jest uczestniczyć w zebraniu członków zespołu, do którego został przydzielony.

§ 15

1. Po rocznej aplikacji adwokackiej aplikant może za zezwoleniem rady adwokackiej podjąć się pracy na stanowisku radcy prawnego. Zezwolenie może być udzielone tylko na objęcie jednego radcostwa i najwyżej w zakresie połowy etatu radcy prawnego.
2. Objęcie innego zajęcia ubocznego w okresie aplikacji wymaga zgody rady, która rozważy, czy zajęcie to nie koliduje ze stanowiskiem i obowiązkami aplikanta adwokackiego.

§ 16

Patron obowiązany jest do czuwania nad należyтым i wszechstronnym przebiegiem nauki aplikanta, a w szczególności powinien się starać o przyswajanie sobie przez aplikanta umiejętności systematycznego posługiwania się literaturą prawniczą, orzecznictwem, omawiać z aplikantem sposób występowania przed sądami i władzami administracyjnymi, a także dbać o ogólny rozwój intelektualny aplikanta.

§ 17

Kierownik zespołu obowiązany jest czuwać nad prawidłowym przebiegiem aplikacji.

§ 18

Kierownik zespołu jest obowiązany złożyć radzie adwokackiej na piśmie opinię

patrona wraz ze swoimi uwagami o aplikancie adwokackim — przed powzięciem przez radę uchwały o dopuszczeniu aplikanta do egzaminu.

III. ZAJĘCIA SZKOLENIOWE

§ 19

Ogólne kierownictwo nad kształceniem aplikantów adwokackich sprawuje rada adwokacka. Rada powołuje komisję do spraw szkolenia aplikantów lub kierownika szkolenia aplikantów.

§ 20

Rada adwokacka organizuje zajęcia szkoleniowe aplikantów adwokackich izby. Mogą być także organizowane połączone zajęcia szkoleniowe kilku izb adwokackich albo też aplikanci danej izby mogą być szkoleni w innej izbie w ramach porozumienia zainteresowanych rad adwokackich.

§ 21

Rada Adwokacka ustala program zajęć oraz listę wykładowców. W razie potrzeby rada dokonuje podziału aplikantów na grupy szkoleniowe i wyznacza kierowników poszczególnych grup.

§ 22

Rada Adwokacka powołuje wykładowców przede wszystkim spośród adwokatów-członków danej izby z uwzględnieniem ich specjalizacji, ale w razie potrzeby może powierzyć prowadzenie zajęć szkoleniowych w zakresie danego przedmiotu osobie nie będącej adwokatem, która ma odpowiednie przygotowanie teoretyczne i praktyczne.

§ 23

Program zajęć obejmuje przedmioty wchodzące w skład egzaminu adwokackiego (§ 38) i kończących szkolenie kolokwium. Ponadto rada adwokacka powinna objąć zajęciami szkoleniowymi inne przedmioty, których poznanie według oceny rady adwokackiej jest niezbędne dla nowoczesnego wykształcenia adwokata.

§ 24

1. W okresie każdego roku szkoleniowego aplikant adwokacki obowiązany jest złożyć kolokwium ze wszystkich dziedzin prawa będących przedmiotem szkolenia w danym roku.

Z przedmiotów nie wymienionych w § 38 aplikanci składają końcowe kolokwium. Niezłożenie kolokwium końcowych w terminie określonym przez radę adwokacką powoduje objęcie tych przedmiotów egzaminem adwokackim.

2. Egzaminator wpisuje do indeksu aplikanta oceny: bardzo dobrze, dobrze, dostatecznie, niedostatecznie. W razie otrzymania oceny niedostatecznej kolokwium powinno być powtórzone.

3. Egzaminator składa komisji do spraw szkolenia aplikantów lub kierownikowi szkolenia imienną listę zdających kolokwium z podaniem ocen.

4. Aplikant adwokacki obowiązany jest również opanować jeden język obcy, składając końcowe kolokwium z tego przedmiotu bądź przedstawiając odpowiednie zaświadczenie.

§ 25

Aplikant obowiązany jest uczęszczać regularnie na zajęcia organizowane przez radę adwokacką. W czasie przeznaczonym na te zajęcia aplikantowi nie można zlecać innych czynności. Rada obowiązana jest prowadzić listę obecności aplikantów na zajęciach.

IV. EGZAMIN ADWOKACKI

§ 26

Celem egzaminu adwokackiego jest sprawdzenie, czy aplikant jest należycie przygotowany do samodzielnego wykonywania zawodu adwokackiego, a przede wszystkim, czy poza znajomością przepisów prawnych posiada umiejętność praktycznego ich stosowania.

§ 27

1. Rada adwokacka wyznacza w drodze uchwały termin egzaminu adwokackiego aplikantowi, który ukończył aplikację, uzyskał zaliczenie wymaganych kolokwium oraz wykazał się praktyczną znajomością co najmniej jednego języka obcego.

2. Osoby uprawnione na podstawie art. 66 ust. 2 u. o u. a. do składania egzaminu adwokackiego składają go ze wszystkich przedmiotów objętych programem szkolenia aplikantów adwokackich.

3. Rada adwokacka powinna, w miarę możliwości, przestrzegać zasady, żeby egzamin adwokacki odbywał się raz w roku i był zsynchronizowany z wpisami na listę aplikantów adwokackich.

§ 28

Egzamin ustny adwokacki odbywa się przed komisją egzaminacyjną. W skład komisji wchodzi 5 adwokatów powołanych przez radę adwokacką oraz delegat Ministra Sprawiedliwości i delegat Naczelnej Rady Adwokackiej.

Komisji przewodniczy jeden z jej członków wyznaczony przez radę adwokacką.

Rada powołuje również zastępców członków komisji na wypadek przeszkody w pełnieniu czynności egzaminatora przez członka komisji.

Niedopuszczalna jest zmiana składu komisji w trakcie egzaminowania danego aplikanta.

§ 29

Na wniosek właściwej rady adwokackiej Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej może wyrazić zgodę na odbycie egzaminu adwokackiego przez aplikantów danej izby przed komisją egzaminacyjną innej rady adwokackiej. W tym wypadku rada

adwokacka, na której wniosek mają być egzaminowani aplikanci danej izby, może delegować swego przedstawiciela. Wchodzi on wówczas dodatkowo w skład komisji egzaminacyjnej.

§ 30

Przy egzaminie adwokackim może być obecny ostatni patron aplikanta.

§ 31

Egzamin adwokacki jest pisemny i ustny.
Przerwa między egzaminem pisemnym a egzaminem ustnym nie może trwać dłużej niż dwa tygodnie.

§ 32

Egzamin pisemny trwa dwa dni. W jednym z nich zdający opracowuje temat z zakresu prawa karnego, a w drugim — z zakresu prawa cywilnego.

Opracowanie tematu następuje w postaci sporządzenia odpowiedniego pisma procesowego na podstawie akt adwokackich lub sądowych.

§ 33

Egzamin pisemny odbywa się pod nadzorem co najmniej 2 delegatów rady adwokackiej.

§ 34

Aplikantowi zdającemu egzamin pisemny nie wolno — poza posługiwaniem się tekstami ustaw, komentarzami i zbiorami orzeczeń — korzystać z żadnej innej pomocy, a w szczególności nie wolno mu porozumiewać się z innymi zdającymi lub osobami z zewnątrz.

Jeżeli nadzorujący egzamin delegat rady adwokackiej stwierdzi w tym względzie uchybienia ze strony zdającego, spíše o tym protokół i przedstawi go przewodniczącemu komisji. Komisja może to uchybienie uznać za uzasadniające niedostateczną ocenę z danego przedmiotu.

§ 35

Czas do opracowania tematu na egzaminie pisemnym nie powinien przekraczać 5 godzin.

Opracowany temat wręcza zdający nadzorującemu delegatowi rady adwokackiej, który po sprawdzeniu, czy praca jest zaopatrzona w podpis zdającego, i po opatrzeniu pracy własnym podpisem przekazuje ją dziekanowi lub wyznaczonemu członkowi rady.

§ 36

Oceny prac pisemnych dokonują dwaj członkowie komisji egzaminacyjnej, z których każdy wystawia swą umotywowaną ocenę oddzielnie. W razie rozbieżności ocen — ostateczną ocenę pracy ustala komisja egzaminacyjna.

Wyniki ocenia się następująco: bardzo dobrze, dobrze, dostatecznie i niedostatecznie.

Otrzymanie przez aplikanta ocen niedostatecznych z obu prac pisemnych powoduje uznanie przez komisję egzaminu za złożony z wynikiem niedostatecznym.

§ 37

Termin egzaminu ustnego powinien być podany do wiadomości zainteresowanych przynajmniej na trzy dni wcześniej.

Aplikanci zdają egzamin ustny pojedynczo lub po dwóch.

§ 38

Egzamin ustny obejmuje:

1. prawo cywilne (materialne i procesowe) oraz rodzinne,
2. prawo karne (materialne, procesowe i wykonawcze),
3. prawo pracy i ubezpieczeń społecznych oraz prawo administracyjne i gospodarcze,
4. zagadnienia społeczno-polityczne,
5. ustrój adwokatury, zasady wykonywania zawodu, etyki i godności zawodu oraz ustrój organów ochrony prawnej.

Rada adwokacka może ponadto za zgodą Prezydium NRA wprowadzić inny przedmiot egzaminu.

§ 39

Członkom komisji egzaminacyjnej przysługuje prawo zadawania zdającemu pytań ze wszystkich przedmiotów, z których odbywa się egzamin.

§ 40

Przy zadawaniu zdającemu pytań członkowie komisji egzaminacyjnej powinni dążyć do sprawdzenia jego umiejętności samodzielnego myślenia i rozstrzygania zagadnień praktycznych.

§ 41

Rada adwokacka może wprowadzić składanie egzaminu ustnego w formie odpowiedzi na pytania z poszczególnych przedmiotów (§ 38), wylosowane przez zdającego bezpośrednio przed egzaminem z odpowiednio większej liczby pytań.

§ 42

Egzamin ustny poszczególnego aplikanta nie powinien trwać dłużej niż dwie godziny.

§ 43

Komisja egzaminacyjna prowadzi protokół egzaminu oddzielnie dla każdego zdającego, wystawiając osobno oceny z każdego przedmiotu oraz ocenę ogólną. W razie równości głosów decyduje głos przewodniczącego.

§ 44

Ocena niedostateczna choćby z jednego przedmiotu na egzaminie ustnym powoduje uznanie całego egzaminu za złożony z wynikiem niedostatecznym.

§ 45

Nie usprawiedliwione odstąpienie aplikanta od egzaminu adwokackiego (także nie usprawiedliwione odstąpienie od egzaminu ustnego po złożeniu pisemnego) jest równoznaczne ze złożeniem egzaminu z wynikiem niedostatecznym.

§ 46

Wynik egzaminu adwokackiego przewodniczący komisji ogłasza zdającemu bezpośrednio po ukończeniu egzaminu. Zdającemu wręcza się ponadto dyplom, którego wzór ustali instrukcja Prezydium NRA.

§ 47

W razie niedostatecznego wyniku egzaminu komisja egzaminacyjna zawiadamia aplikanta o ustalonym przez siebie najwcześniejszym terminie ponownego egzaminu, przy czym termin ten nie może być krótszy niż 6 miesięcy i nie dłuższy niż rok. Datę ponownego egzaminu wyznacza rada adwokacka.

§ 48

Od decyzji komisji egzaminacyjnej nie przysługuje odwołanie.

V. ŚWIADCZENIA DLA APLIKANTÓW ADWOKACKICH**§ 49**

Wysokość wynagrodzenia aplikantów ustala Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej.

§ 50

Wynagrodzenie wypłaca się od chwili rozpoczęcia aplikacji w zespole adwokackim do chwili skreślenia z listy aplikantów adwokackich.

Egzaminowany aplikant adwokacki otrzymuje jednak wynagrodzenie pod warunkiem zatrudnienia w zespole i złożenia w ciągu miesiąca, licząc od daty egzaminu, wniosku o wpis na listę adwokatów.

§ 51

1. Wpisany na listę adwokatów egzaminowany aplikant adwokacki, który zgłosił wniosek o przyjęcie go do zespołu nie później niż w ciągu tygodnia od daty uprawomocnienia się jego wpisu na listę adwokatów, otrzymuje wynagrodzenie pobierane przezeń jako aplikanta za okres od uprawomocnienia się wpisu na listę adwokatów do chwili przyjęcia go do zespołu, nie dłużej jednak niż przez 3 miesiące.

2. Rada adwokacka w szczególnie uzasadnionych wypadkach może przedłużyć okres pobierania wynagrodzenia na dalszy okres, nie dłuższy jednak niż 3 miesiące.

§ 52

W razie tymczasowego zawieszenia aplikanta w czynnościach zawodowych wypłaca mu się przez okres 3 miesięcy połowę wynagrodzenia, przy czym w razie uniewinnienia aplikanta lub skazania na karę niższą niż zawieszenie w czynnościach zawodowych następuje wypłata wstrzymanego wynagrodzenia.

§ 53

W okresie wykonywania kary zawieszenia w czynnościach zawodowych aplikant nie otrzymuje wynagrodzenia. Przepis art. 95 ust. 4 ustawy o ustroju adwokatury ma tu odpowiednie zastosowanie.

§ 54

W okresie usprawiedliwionego niewykonywania przez aplikanta adwokackiego jego obowiązków należy mu się wynagrodzenie w tych wszystkich wypadkach, z których ustawodawstwo pracy nakazuje wypłatę wynagrodzenia.

§ 55

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej określa zwrot kosztów przejazdu i diet na szkolenie. Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej określa również świadczenie z tytułu wykonywania czynności w wypadku, gdy aplikant uzyskał zezwolenie rady adwokackiej na zamieszkiwanie poza miejscem siedziby.

§ 56

Aplikanci wyróżniający się wynikami szkolenia, pracą zawodową i postawą społeczną otrzymują nagrody indywidualne. Nagrody przyznaje rada adwokacka na wniosek komisji do spraw szkolenia aplikantów, kierownika szkolenia lub jej członka sprawującego bezpośredni nadzór nad szkoleniem aplikantów.

§ 57

Aplikanci korzystają z pomocy socjalnej w granicach 5% rocznego funduszu płac aplikantów.

§ 58

1. Aplikanci korzystają z urlopu wypoczynkowego na zasadach przewidzianych w kodeksie pracy.
2. Aplikant adwokacki korzysta z urlopu wypoczynkowego w miesiącu lipcu lub sierpniu.
3. W szczególnie uzasadnionych wypadkach losowych urlop wypoczynkowy może być udzielony w innym terminie po wyrażeniu zgody przez patrona i kierownika zespołu.

§ 59

Urlopu okolicznościowego w wymiarze do 3 dni udziela aplikantowi kierownik zespołu, a w wymiarze przekraczającym 3 dni — dziekan rady.

VI. SAMORZĄD APLIKANCKI

§ 60

Aplikanci wybierają spośród siebie na okres jednego roku starostę, który utrzymuje stały kontakt z radą adwokacką i komisją do spraw szkolenia aplikantów lub kierownikiem szkolenia. W izbach, w których istnieją grupy aplikantów, każda z grup wybiera starostę. Starostowie grupy wybierają spośród siebie przewodniczącego samorządu aplikanckiego.

Przewodniczący lub starosta uczestniczy w posiedzeniu komisji do spraw szkolenia aplikantów.

§ 61

Do zadań przewodniczącego lub starosty należy:

1. przedstawianie radzie adwokackiej — za pośrednictwem członka tejże rady sprawującego bezpośredni nadzór nad szkoleniem aplikantów adwokackich — wszelkich wniosków dotyczących tak szkolenia zawodowego jak i innych spraw związanych z odbywaniem aplikacji;
2. czuwanie nad przestrzeganiem przez aplikantów dyscypliny zajęć szkolnych;
3. organizowanie współżycia zbiorowego aplikantów, jak również — w razie potrzeby — samopomocy koleżeńskiej.

PRZEPISY KOŃCOWE

§ 62

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej wyda instrukcję w sprawie szkolenia aplikantów adwokackich i egzaminu adwokackiego.

§ 63

Regulamin niniejszy wchodzi w życie z dniem 1 września 1978 r.

Jednocześnie z tym dniem traci moc regulamin aplikacji adwokackiej oraz kształcenia i egzaminu aplikantów adwokackich uchwalony przez Naczelną Radę Adwokacką w dniu 14 listopada 1965 r. („Palestra” z 1966 r. nr 1 — wkładka).